

ΟΜΙΛΙΑ

META TO KATA

ΛΟΓΙΑΝ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΗΣ ΙΔ'. ΚΥΡΙΑΚΗΣ.

ΒΛΕΠΟΜΕΝ εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ σημερινοῦ
εὐαγγελίου μίαν ἁμαρτίαν, ἣτις φαίνεται
μὲν πολλὰ μικρὰ καὶ ἀβλαβῆς, αὐτὴ ὅμως
ἐστὶ πολλὰ μεγάλη, καὶ πολλῆς βλάβης
πρόξενος εἰς τὰς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων. Ὁ
τυφλὸς πιστεύει, ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἐστὶ
φωτοδότης καὶ παντοδύναμος· ἐπειδὴ δὲ

οὐκ ἔχει ὄμματα, ἵνα ἴδῃ αὐτόν, καὶ προσ-
ελθὼν προσπέσῃ πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ
παρακαλέσῃ αὐτόν διὰ τὴν ἰατρειάν αὐτοῦ,
κραυγάζει μεγάλη τῇ φωνῇ, « Ἰησοῦ υἱὲ ΛΟΥΚ. 18,
38.
» Δαβίδ, ἐλέησόν με »· ὁ δὲ λαός, ὁ συμπο-
ρευόμενος μετὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, οὐ
μόνον οὐ συνεργεῖ εἰς τοῦτο τὸ εὐσπλαγ-

χνικόν ἔργον, ἀλλὰ καὶ ἐμποδίζει αὐτὸ ὅσον δύναται. Κακότροπε λαέ, ἀντὶ νὰ τρέξης εὐθύς, καὶ λαβὼν ἐκ τῆς χειρὸς τὸν τυφλόν, χειραγωγήσης αὐτὸν καὶ φέρης ἐνώπιον τοῦ Κυρίου, ὀνειδίζεις αὐτόν, καὶ ἐπιτιμᾷς, καὶ

Α. 13, 39. προσάττεις ἵνα σιωπήσῃ; « Καὶ οἱ προάγοντες ἐπετίμων αὐτῷ ἵνα σιωπήσῃ ». Λαὲ πονηρέ, ἐπειδὴ διὰ τὴν κακοτροπίαν σου οὐ θέλεις συνεργὸς γενέσθαι τοῦ καλοῦ ἔργου, καὶ σιώπα, καὶ μὴ ἐμποδίζης αὐτὸ διὰ τῶν ἐπιτιμιῶν σου. Τοιαύτη ἐστίν, ἀδελφοί, ἡ κακία τῶν ἀνθρώπων! εἰσὶ τινες ἄνθρωποι, οἵτινες οὐ μόνον οὐ συνεργοῦσιν, ἀλλὰ καὶ ἐμποδίζουσι τὰ καλὰ ἔργα· αὕτη δέ ἐστιν ἡ μεγάλη καὶ ἐπιβλαβὴς ἁμαρτία, περὶ τῆς ὁποίας ἐγὼ λαλῶ.

Πολλὰ εἰσι τῆς ἁμαρτίας ταύτης τὰ αἷτια, ἡ ἀπροσεξία, ἡ ἀσυλλογιστία, ὁ φθόνος, ὁ φόβος, ἡ φιλοδοξία, ἡ ζηλοτυπία, ἡ φιλαυτία καὶ ἄλλα μύρια πάθη. Πολλὰ δὲ καὶ τὰ ὄργανα, ἡ συμβουλή, ὁ ἔλεγχος, ἡ χλεύη, ἡ κατάκρισις, οἱ φοβερισμοί, τὰ δεσμά, τὰ παιδευτήρια· καὶ οἱ καιροὶ δὲ δουλεύουσιν αὐτῇ, διότι γίνεται καὶ πρὸ τοῦ καλοῦ ἔργου, καὶ μετὰ τὸ καλὸν ἔργον.

Ἐρχεται ἡ Ἄννα, ἡ μήτηρ τοῦ προφήτου Σαμουήλ, εἰς τὸν ναὸν τοῦ Κυρίου, καὶ σταῖσα ἐνώπιον τοῦ θεοῦ, προσεύχεται νοερώς ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς· ὁ δὲ Ἥλὶ ὁ ἱερεὺς, ἰδὼν, ὅτι ἐκίνει μὲν τὰ χεῖλη, ἀλλ' ἡ φωνὴ αὐτῆς οὐκ ἠκούετο, ἐνόμισεν, ὅτι ἐστὶ μεμεθυμένη· ὅθεν ἐλέγχει αὐτὴν διὰ τοῦ παιδαρίου αὐτοῦ, καὶ διώκει αὐτὴν ἐκ τοῦ ἱεροῦ· « Καὶ εἶπεν αὐτῇ τὸ παιδάριον Ἥλὶ, » Ἔως πότε μεθυσθήσῃ; περιελοῦ τὸν οἶνον

» σου, καὶ πορεύου ἐκ προσώπου Κυρίου ». Ἥλὶ, διὰ τί ἐλέγχεις τὴν Ἄνναν ὡς μεμεθυμένην; διὰ τί διώκεις αὐτὴν ἐκ τοῦ ἱεροῦ; βλέπεις, ὅτι αὕτη ἵσταται ἐνώπιον Κυρίου μετὰ σεμνότητος καὶ εὐλαβείας· ἐπειδὴ δὲ βλέπεις τὰ χεῖλη κινούμενα, καὶ τὴν φωνὴν αὐτῆς οὐκ ἀκούεις, διὰ τοῦτο ἀποφασίζεις, ὅτι ἐστὶ μεμεθυμένη; διὰ τοῦτο διώκεις αὐτὴν ἐκ τοῦ ἱεροῦ, καὶ ἐμποδίζεις αὐτὴν ἀπὸ τοῦ ἔργου τῆς ἀρετῆς; πόθεν τόση κακία;—Ἐκ τῆς ἀπροσεξίας καὶ ἀσυλλογιστίας· ἐὰν ὁ Ἥλὶ ἐπρόσεχε καὶ ἐσυλλογίζετο ὀρθῶς, ἐκαταλάμβανεν, ὅτι αὕτη προσεύχεται τὴν ἐσωτερικὴν καὶ νοερὰν καὶ ἀγίαν προσευχήν. Τοῦτο φανερόν ἐστιν· ἐπειδὴ, ὅτε ἡ Ἄννα ἀπεκρίθη εἰς αὐτόν, « Οἶνον καὶ μέθυσμα οὐ

αὐτ. 15. » πέπωκα, καὶ ἐκχέω τὴν ψυχὴν μου » ἐνώπιον Κυρίου », τότε αὐτὸς μετενόησε, καὶ μετέβαλεν εὐθύς τὸν ἔλεγχον εἰς εὐχήν, καὶ τὸν διωγμὸν εἰς εὐλογίαν· « Πορεύου, »

αὐτ. 17. » εἶπεν, εἰς εἰρήνην· ὁ θεὸς Ἰσραὴλ δώη » σοι τὸ αἶτημά σου, ὃ ἡτήσω παρ' αὐτοῦ ». Βλέπετε λοιπόν, ὅτι τὸ μὲν αἷτιον τῆς ἁμαρτίας τοῦ Ἥλὶ ἐστὶν ἡ ἀπροσεξία, τὸ δὲ ὄργανον ὁ ἔλεγχος καὶ ὁ διωγμός, ὁ δὲ καιρὸς ἐστὶν αὐτὸς ὁ καιρὸς, καθ' ὃν ἡ Ἄννα ἔπραττε τὸ ἔργον τοῦ θεοῦ.

Ἱερεῖς τοῦ θεοῦ, ὅσοι ἱερατεύετε εἰς τὰς ἐνορίας, ἐγὼ φοβοῦμαι, ὅτι πολλάκις πίπτετε εἰς τὸ ἁμάρτημα τοῦ Ἥλὶ, καὶ γίνεσθε διώκται τοῦ ἔργου τῆς προσευχῆς, καθὼς ἐκαῖνος. Τινὲς τῶν χριστιανῶν, εὐλαβεία φερόμενοι, ἔρχονται εἰς τὴν ἐκκλησίαν πρὸ τῆς κοινῆς ἀκολουθίας, ἢ μένουσιν εἰς τὴν

ἐκκλησίαν μετὰ τὴν κοινὴν ἀκολουθίαν κατ' ἰδίαν προσευχόμενοι· ὑμεῖς δέ, μὴ στοχαζόμενοι τῆς ἀμαρτίας ταύτης τὸ βάρος, μηδὲ ἔχοντες τῆς ὑπομονῆς τὴν ἀρετὴν, ὑποκριτὰς αὐτοὺς νομίζοντες, ὀργίζεσθε κατ' αὐτῶν, καὶ διώκετε δέ, ὅταν τύχωσι πτωχοὶ καὶ ἀδύνατοι, ἐλέγχοντες αὐτούς, καὶ λέγοντες, Φθάνει, χριστιανέ μου, πορεύου εἰς τὸν οἶκόν σου· ἔχω καὶ ἐγὼ τὰς ὑποθέσεις μου, καὶ πρέπει νὰ ἀνοίγω καὶ κλείω τὴν ἐκκλησίαν εἰς τοὺς διατεταγμένους καιρούς· καὶ δὲ ἐκεῖνοι ἀποκρίνονται μετὰ πραότητος καὶ εὐλαβείας, ὑμεῖς ὅμως οὐ μετανοεῖτε, ὥς ὁ Ἥλι, ἀλλ' ἐπιμένετε, κατ' αὐτῶν ὀργιζόμενοι. Τοῦτο δὲ τὸ ἔργον τί ἄλλο ἐστὶν εἰμὴ ἐκεῖνο, διὰ τὸ ὁποῖον ἐταλάνισεν ὁ Κύριος ἡμῶν τοὺς γραμματεῖς καὶ φαρισαίους; « Οὐαὶ » ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι κλείετε τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν ἐμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων· ὑμεῖς γὰρ οὐκ εἰσέρχεσθε, οὐδὲ τοὺς εἰσερχομένους ἀφίετε εἰσελθεῖν »· σὺ μὲν οὐ προσεύχου, καθὼς πρέπει, τοὺς δὲ προσευχομένους ἐμποδίζεις.

Οἱ μὲν θεοφόροι ἀπόστολοι κηρύττουσι τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν, ἐπιβεβαιοῦντες τοῦ κηρύγματος τὸν λόγον διὰ τῶν ἐξαισίων θαυμάτων τῶν διὰ χειρῶν αὐτῶν γινομένων· ὅθεν καὶ πιστεύουσιν ὅσοι ἦσαν σκευὴ ἀξία τῆς ὑποδοχῆς τοῦ ἐπουρανίου μύρου τῆς πίστεως· ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ ἐπίστευσαν ψυχαὶ ὡσεὶ τρισχίλιαι, καὶ ἄλλην ἡμέραν πάλιν ὡσεὶ χιλιάδες πέντε. Οἱ δὲ ἄρχοντες, καὶ οἱ πρεσβύτεροι, καὶ οἱ γραμματεῖς, καὶ ὁ Ἄννας ὁ ἀρχιερεὺς, καὶ ὁ

Καϊάφας, καὶ ὅσοι ἦσαν ἐκ γένους ἀρχιερατικοῦ, συναχθέντες καὶ συμβουλευθέντες, ἐμποδίζουσι παντὶ τρόπῳ τὸ μέγα τῆς σωτηρίας ἔργον. Πόθεν τόση κακία; ἐκ τοῦ φθόνου καὶ ἐκ τοῦ φόβου καὶ τὸν μὲν φθόνον ἀναψεν ἡ δόξα τοῦ ὀνόματος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ ὁ λαός, ὅστις ἔτρεχεν ὀπίσω τῶν ἀποστόλων, καὶ ἐμεγάλυνεν αὐτούς· τὸν δὲ φόβον ἡ συνειδήσις διὰ τὴν ἀνομίαν, ἣν ἐποίησαν, σαυρώσαντες τὸν ἀναμάρτητον Ἰησοῦν. « Καὶ βούλεσθε, » αὐτ. 5, 28.
 » ἔλεγον πρὸς τοὺς ἀποστόλους, ἐπαγαγεῖν » ἐφ' ἡμᾶς τὸ αἷμα τοῦ ἀνθρώπου τούτου ». Σημείωσαι δὲ καὶ τοὺς τρόπους, διὰ τῶν ὁποίων ἐπεχείρησαν ἐμποδίσαι τοῦ κηρύγματος τὸ σωτήριον ἔργον· πρῶτον μὲν διὰ τῶν φοβερισμῶν. « Ἀπειλῇ, » αὐτ. 4, 17.
 » εἶπον, ἀπειλή- » σόμεθα αὐταῖς μηκέτι λαλεῖν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τούτῳ μηδενὶ ἀνθρώπων ». ἔπειτα ἰδόντες, ὅτι οἱ φοβερισμοὶ οὐδὲν κατῴρθωσαν, ἐπειδὴ οἱ ἀπόστολοι λαμπροτέρᾳ φωνῇ τὸν Χριστὸν ἐκήρυττον, μετέρχονται τὰς τιμωρίας, πιάσαντες δηλαδὴ τοὺς ἀποστόλους, κατέκλεισαν αὐτοὺς εἰς τὴν φυλακὴν. « Καὶ ἐπέβαλον τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ » αὐτ. 5, 18.
 » τοὺς ἀποστόλους, καὶ ἔθεντο αὐτοὺς ἐν » τηρήσει δημοσίᾳ ». ἐπειδὴ δὲ καὶ τοῦτο ἐματαιώθη, καθότι ἄγγελος Κυρίου ἐξήγαγε τοὺς ἀποστόλους ἐκ τῆς φυλακῆς, αὐτοὶ δέ, εἰσελθόντες εἰς τὸ ἱερόν, πάλιν ἐδίδασκαν παρρησίᾳ τὸν λαόν, ἄλλο οἱ ἄνομοι νοοῦσιν ἐμπόδιον· βουλεύονται, ἵνα φονεύσωσι τοὺς ἀποστόλους. « Καὶ ἐβου- » πρᾶξ 5, 33.
 » λείοντο ἀνελεῖν αὐτούς ». Ἐπειδὴ δὲ ὁ Γαμαλιήλ διὰ τῆς συμβουλῆς αὐτοῦ ἐμπόδισε τὸν φόνον, ἔδειραν αὐτούς, καὶ

Ματ. 23, 13.

Πρᾶξ. 5, 12.

αὐτ. 2, 4.

αὐτ. 4, 5, 6.

αὐτ. 40.

παρήγγειλαν ἵνα μὴ κηρύττωσι τὸ ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ· « Καὶ προσκαλεσάμενοι » τοὺς ἀποστόλους, δείραντες παρήγγειλαν » μὴ λαλεῖν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ ».

Ἄρχοντες, προεσῶτες, διδάσκαλοι, ἀρχιερεῖς, προσέχετε, μήποτε βλέποντες τοὺς ὑπηκόους ὑμῶν ἐργαζομένους τὴν ἀρετὴν, τῆς ὁποίας ὑμεῖς ἐστε γυμνοί, καὶ τιμωμένους ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων, δι' αὐτήν, φθονήσετε αὐτούς, ὑπὸ τοῦ φθόνου δὲ κυριευθέντες, φοβερίζετε καὶ καταδιώκετε αὐτούς. Προσέχετε, μήποτε βλέποντες τὸν κόσμον τιμῶντα τοὺς ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν ὑμῶν, καὶ περιποιούμενον αὐτούς, καὶ τρέχοντα ὀπίσω αὐτῶν διὰ τὴν κατακοσμοῦσαν αὐτοὺς προκοπὴν καὶ ἀρετὴν, φοβηθέντες μήπως ἡ ἀρετὴ, ὑπερισχύσασα, ἐκείνους μὲν ὑψώσῃ, ὑμᾶς δὲ κατακρημνίσῃ, ὑπὸ δὲ τοῦ φόβου σκοτισθέντες, παντοιοτρόπως καταφρονῆτε, καὶ ἐπιβουλεύετε, καὶ ἐμποδίζετε αὐτοὺς ἀπὸ τῶν ἔργων τοῦ θεοῦ· τότε οὐαὶ ὑμῖν, τότε γίνεσθε ὅμοιοι τοῖς ἄρχουσι καὶ τοῖς πρεσβυτέροις τῶν Ἰουδαίων, καὶ τοῖς γραμματεῦσι, καὶ τῷ Ἄννα καὶ Καϊάφα, οἵτινες, θεομαχοῦντες, κατεδίωκον καὶ ἐπαίδευον τοὺς ἀποστόλους τοὺς ἐργάτας τῆς ἀρετῆς.

Λευτ. 25,
4.1. Кср.
9, 9.

« Οὐ φιμώσεις βοῦν ἀλοῶντα », λέγει ὁ θεός· τί δὲ σημαίνει τοῦτο; μήπως μέλλει τῷ θεῷ διὰ τοὺς βόας; « Μὴ τῶν βοῶν μέλλει τῷ θεῷ »;—Οὐ λαλεῖ περὶ τῶν βοῶν τῶν ἀλοῶντων ὁ θεός, ἀλλὰ περὶ τῶν ἀνθρώπων τῶν ἐργαζομένων τὴν ἀρετὴν. « Οὐ φιμώσεις βοῦν ἀλοῶντα »· αὕτη ἡ φωνὴ ἐστὶ φωνὴ τοῦ παντοκράτορος θεοῦ· προσταγὴ ἐστὶ τοῦ παντοδυνάμου δημιουργοῦ

τοῦ τῆς κτίσεως· « Οὐ φιμώσεις βοῦν ἀλοῶντα »· μὴ σενοχωρήσῃς, μὴ δυναξέωσῃς, μὴ ἐμποδίσῃς διὰ μηδενὸς τρόπου τὸν ἄνθρωπον, ὅστις ἐργάζεται τὸ καλὸν ἔργον, ἀλλὰ βοήθησον, προστάτευσον, συνέργησον αὐτῷ ὅσον δύνασαι· « Οὐ φιμώσεις βοῦν ἀλοῶντα ».

Ἀκούσατε πῶς χαρακτηρίζει ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἐκείνους, οἵτινες ἐμποδίζουν τῆς ἀρετῆς τὰ ἔργα, καὶ ποῖον ὄνομα ἀπονέμει εἰς αὐτούς, καὶ ποία κατάρρα αὐτοὺς καθυποβάλλει· διότι ἐκ τούτου οὐ μόνον καταλαμβάνετε πόσον ἀμαρτάνουσιν οἱ ποιοῦντες ταύτην τὴν ἀμαρτίαν, ἀλλὰ καὶ φρίττετε, βλέποντες πόσον ὁ θεὸς παιδεύει αὐτούς. Οὗτος ὁ πανεύφημος ἀπόστολος τοῦ θεοῦ, διελθὼν σὺν τῷ Βαρνάβᾳ τὴν Κύπρον, κατήντησεν εἰς μίαν τῶν ἐν αὐτῇ πόλεων, ἤγουν εἰς τὴν Πάφον· ἐκεῖ ὁ ἡγεμὼν τῆς πόλεως, Σέργιος Παῦλος ὁ ἀνθύπατος, συνετός ὢν καὶ φρόνιμος, προσκαλεῖ τούτους τοὺς δύο ἀποστόλους, ἵνα ἀκούσῃ παρ' αὐτῶν τὸν λόγον τοῦ θεοῦ, καὶ φωτίσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ. Ἄνθρωπος δέ τις, ψευδοπροφήτης Ἰουδαῖος, ἤγουν Ἐλύμας ὁ μάγος, ἡγωνίζετο παντὶ τρόπῳ ἵνα ἐμποδίσῃ τὸν ἀνθύπατον ἀπὸ τῆς πίστεως. Τοῦτο κατανοήσας ὁ Παῦλος, ἐνατενίσας πρὸς τὸν Ἐλύμαν, εἶπεν, « ὦ πλήρης παντός δόλου καὶ πάσης ραδιουργίας, υἱὲ διαβόλου, » καὶ ἐχθρὲ πάσης δικαιοσύνης, οὐ παύσῃ διαστρέφων τὰς ὁδοὺς Κυρίου τὰς εὐθείας;—Ἀκούεις λόγια φοβερά; Σημειώσαι δέ, ὅτι τὰ λόγια ταῦτα οὐκ εἰσὶ λόγια τοῦ Παύλου, ἀλλὰ λόγια τοῦ ἁγίου πνεύματος· διότι ὁ Παῦλος, λέγουσι τῶν ἀποστόλων αἱ πράξεις,

Πράξ. 13,
10.

Πρᾶξ. 13.
9. « πλησθεὶς πνεύματος ἁγίου », ταῦτα ἐλάλησε. Καὶ ὅτι μὲν ὅστις ἐμποδίζει τὸ καλόν, ἐκεῖνος πλήρης ἐστὶ παντὸς δόλου καὶ πάσης κακουργίας, καὶ ἐχθρὸς πάσης δικαιοσύνης, φανερόν ἐστι, καὶ οὐδεμιᾶς χρήζει ἀποδείξεως· ὅτι δὲ ὁ αὐτός ἐστι καὶ υἱὸς τοῦ διαβόλου, τοῦτο φαίνεται παράδοξον καὶ δυσκατανόητον· ἀληθῶς παράδοξον καὶ δυσκολονόητον, πλὴν ἀληθές· αὐτὸν καὶ βέβαιον.

Ιωάν. 8.
44. « Ὑμεῖς, εἶπεν ὁ σωτὴρ πρὸς τοὺς Ἰουδαίους, ἐκ πατρὸς τοῦ διαβόλου ἐστέ, » καὶ τὰς ἐπιθυμίας τοῦ πατρὸς ὑμῶν » θέλετε ποιεῖν ». Τί δὲ ἐπεθύμησεν ὁ διάβολος, ὅτε εἶδε τὸν ἄνθρωπον πλασθέντα καὶ εἰς τὸν παράδεισον τῆς δόξης τεθέντα; ἐπεθύμησεν ἵνα ἐμποδίσῃ αὐτὸν ἀπὸ τῆς εἰς τὸν θεὸν ὑπακοῆς. Τί δὲ ἐπραξε κατ' αὐτοῦ; ἠπάτησεν αὐτὸν καὶ ὑπεσκέλισεν ἀπὸ τοῦ δρόμου τῆς ἀρετῆς. Ὅστις λοιπὸν καὶ ἐπιθυμεῖ, καὶ ἐμποδίζει τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ τῶν καλῶν ἔργων, ἐκεῖνος πατέρα ἔχει τὸν διάβολον. Εὐλογοφανῶς λοιπὸν ὁ πνευματοφόρος Παῦλος ὠνόμασε τὸν Ἑλύμαν υἱὸν διαβόλου, διότι ὁ Ἑλύμας ἐπραττε τὰς ἐπιθυμίας τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἥγουν τοῦ διαβόλου, ἐμποδίζων καὶ διαστρέφων τὸν ἀνθρώπου ἀπὸ τῆς πίστεως. Ἐπειδὴ δὲ υἱὸς τοῦ διαβόλου ὁ Ἑλύμας, διὰ τοῦτο καὶ φοβεράν κατάραν κατ' αὐτοῦ ἐξεφώνησεν ὁ ἀπόστολος, καθὼς πρότερον κατὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ κατάραν ἐπήγαγεν ὁ θεός· « Ἐπικατάρματος σύ », εἶπεν ὁ θεὸς πρὸς τὸν ὄφιν, τὸν ἐμφαίνοντα τὸν πατέρα τοῦ Ἑλύμα, τὸν διάβολον. « Καὶ νῦν χεὶρ Κυρίου ἐπὶ σέ· καὶ ἔσῃ τυφλὸς μὴ βλέπων

» τὸν ἥλιον ἄχρι καιροῦ », εἶπεν ὁ Παῦλος πρὸς τὸν Ἑλύμαν, τὸν γενόμενον υἱὸν τοῦ διαβόλου· καί, ὡς τοῦ παραδόξου θαύματος! εὐθὺς ἐτυφλώθη παντελῶς ὁ Ἑλύμας, καὶ περιστρεφόμενος ὥδε κακῶς, ἐζήτει χειραγωγούς· « Παραχρῆμα δὲ ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτὸν τὸν ἀγλὺς καὶ σκότος, καὶ περιάγων » ἐζήτει χειραγωγούς ».

Ἵνα δὲ πληροφορηθῇς, ὅτι ὁ Παῦλος οὐκ εἶχε ἄλλο τι ὠνόμασε τὸν Ἑλύμαν υἱὸν τοῦ διαβόλου, εἰμὴ διότι ἠγωνίζετο νὰ ἐμποδίσῃ τὸν ἀνθρώπου ἀπὸ τῆς ἀρετῆς καὶ σωτηρίας, βλέπε τὸν Πέτρον τὸν ἀπόστολον· ὅταν αὐτὸς ἤκουσε τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν προλέγοντα εἰς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, ὅτι πρέπον ἐστὶν ἵνα ἔλθῃ εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, καὶ ὑπομείνῃ πολλὰ πάθη, καὶ φονευθῇ ὑπὸ τῶν πρεσβυτέρων καὶ ἀρχιερέων, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστήθῃ, τότε παρασταθεὶς ἐνώπιον αὐτοῦ, ἤρξατο ἐπιτιμαῖν αὐτῷ· Κύριε, ἔλεγεν, ἐλέησον σεαυτὸν· Κύριέ μου, μὴ πράξῃς τοιοῦτον πράγμα· « Καὶ προσλα-
Ματ. 16,
22. » ὁμιλῶν αὐτὸν ὁ Πέτρος, ἤρξατο ἐπιτιμαῖν αὐτῷ, λέγων, Ἰλεώς σοι, Κύριε· οὐ μὴ ἔσται σοι τοῦτο ». Τί δὲ πρὸς ταύτην τὴν φαινομένην φιλικὴν συμβουλήν ἀπεκρίθη ὁ θεάνθρωπος;—ὁ δὲ στραφεὶς εἶπε τῷ αὐτῷ. 23. Πέτρῳ, « Ὑπαγε ὀπίσω μου, σατανᾶ ». Ἀκούετε, ἀδελφοί; τὸν μαθητὴν, τὸν κορυφαῖον τῶν ἀποστόλων, τὸν ἡγαπημένον φίλον, τὸν ἅγιον ἄνδρα, ὅταν εἶδεν αὐτὸν ὁ θεάνθρωπος Ἰησοῦς στοχαζόμενον οὐχὶ τὰ ἐπουράνια καὶ θεῖα, ἀλλὰ τὰ ἐπίγεια καὶ ἀνθρώπινα· καὶ διὰ τοῦτο σκανδαλίζοντα, καὶ ἐμποδίζοντα αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ἔργου τῆς σωτηρίας, τότε ὠνόμασεν αὐτὸν

σατανᾶν· « Ὑπαγε ὀπίσω μου, σατανᾶ ,
» σκάνδαλόν μου εἶ· ὅτι οὐ φρονεῖς τὰ τοῦ
» θεοῦ, ἀλλὰ τὰ τῶν ἀνθρώπων ».

Τί μανθάνομεν ἡμεῖς ἐκ τούτων τῶν
λόγων τοῦ σωτῆρος; Μανθάνομεν πρῶτον
οὐ μόνον πόσον ἁμαρτάνει ἐκεῖνος ὁ ἄνθρω-
πος, ὅστις τολμᾷ καὶ ἀγωνίζεται ἵνα
ἐμποδίσῃ τῆς ἀρετῆς τὸ ἔργον, ἀλλὰ καὶ
ὅποῖον βάρος ἔχει εἰς τὴν κρίσιν τοῦ δικαι-
οτάτου κριτοῦ μία τοιαύτη ἁμαρτία. Ἀνα-
γνώσατε ὅλην τὴν θεῖαν γραφὴν παλαιάν τε
καὶ νέαν· εἰς αὐτὴν βλέπετε ὀνομασίας δια-
φόρους τῶν ἁμαρτωλῶν· οἱ ἁμαρτωλοὶ ὀνομά-
ζονται ἄνομοι, ἄδικοι, ἄσωτοι, ὑποκριταί,
τάφοι κεκονιαμένοι, μωροί, τυφλοί, ἀλώπεκες,
ὄφεις, γεννήματα ἐχιδνῶν, καὶ τὰ παρόμοια
τούτοις ἀποτρόπαια ὀνόματα· διάβολος δὲ
καὶ σατανᾶς οὐδεὶς ἄλλος ἁμαρτωλὸς ὠνο-
μάσθη· εἰμὶ ὁ τῶν καλῶν ἔργων ἐμπόδιος·
μόνη αὐτῇ ἡ ἁμαρτία ἀποχωρίζει τὸν
ἄνθρωπον ἀπὸ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἀνθρώπων,
καὶ συγκαταλέγει αὐτόν, ἔτι ζῶντα, εἰς τὸν
κατάλογον τῶν δαιμόνων· αὐτῇ ἡ ἁμαρτία
μεταβάλλει τὸν ἄνθρωπον, τὸ ἡγαπημένον
τοῦ θεοῦ πλάσμα, εἰς διάβολον, τὸν ἀποσά-
την καὶ θεομίσητον. Τοῦτο ἀληθῶς φρικτὸν
ἐστὶ καὶ φοβερόν· τοῦτο στοχαζόμενος ὁ
τρισμακάριος Παῦλος, καὶ μετενόησε, καὶ
περιῆλθε τὴν οἰκουμένην διδάσκων τὸ
εὐαγγέλιον, καὶ στηρίζων τὰς ἐκκλησίας,
καὶ ἡθλήσεν ὑπὲρ πάντα ἄλλον ἄνθρωπον
κηρύττων τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τὸ ὄνομα,
ἐπειδὴ ὁμως πρότερον ἐξ ἀγνοίας καὶ ζήλου
ἠγωνίσθη ἵνα ἐμποδίσῃ τῆς εὐσεβείας τὸ
κήρυγμα, ἐνόμιζεν ἑαυτὸν ἀνάξιον τοῦ
ἀποστολικοῦ ὀνόματος· ὅθεν καὶ ἔλεγε καὶ

ἔγραφεν, « Ἐγὼ γάρ εἰμι ὁ ἐλάχιστος τῶν 1. Κορ.
» ἀποστόλων, ὃς οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς καλεῖσθαι 15, 9.
» ἀπόστολος ». Διὰ τί δὲ τοῦτο; — « διότι ἐδί-
» ῳξα τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ ». Τοῦτο
στοχαζόμενος πᾶς ἄνθρωπος, ἔπρεπε· οὐδέ-
ποτε, οὐδὲ ἔργῳ, οὐδὲ λόγῳ, οὐδὲ καὶ νεύ-
ματι νὰ ἐμποδίσῃ τὸν ἐργαζόμενον τὴν
ἀρετὴν.

Καὶ ὁμως καθ' ἐκάστην ἡμέραν βλέπο-
μεν πολλούς, οἵτινες πράττουσι τὰ τοιαῦτα,
καὶ οὐδόλως λογίζονται αὐτὰ ἁμαρτίαν.
Ἐκεῖνος ὁ χριστιανός, φοβούμενος τῆς ἁ-
μαρτίας τὴν πτώσιν, φεύγει τὰς κινδυ-
νώδεις συναναστροφάς, νηστεύει, προσεύ-
χεται, ζῇ μοναδικὸν βίον· οὗτοι δὲ οἱ πονηροὶ
καὶ κακότροποι ἄνθρωποι, περιπαίζοντες
καὶ χλευάζοντες αὐτόν, ψυχραίνουνσι τὴν
προθυμίαν αὐτοῦ, καὶ μαρααίνουνσι τῆς
καρδίας αὐτοῦ τὸν ζῆλον· ἔπειτα, μηδόλως
κατανοοῦντες τῆς ἁμαρτίας αὐτῶν τὸ βάρος,
γελῶσι τῆς ἀπωλείας αὐτῶν τὸν γέλωτα.
Ὁ ἀνὴρ ἐμποδίζει τὴν γυναῖκα ἀπὸ τῆς
προσευχῆς, ἀπὸ τῆς ἐλεημοσύνης, ἀπὸ τῆς
νηστείας· καὶ τὸ ἀνάπαλιν ἡ γυνὴ ἐμπο-
δίζει πολλάκις τὸν ἄνδρα αὐτῆς ἀπὸ τῆς
ἐργασίας τῶν καλῶν ἔργων· οὐδέτερος δὲ
αἰσθάνεται πόσον ἁμαρτάνει ἐνώπιον τοῦ
θεοῦ, κοιμῶνται δὲ καὶ οἱ δύο ἡσυχοὶ τῆς
ἁμαρτίας τὸν ὕπνον. Πολλάκις τὰ τέκνα
ἐκλέγουσιν, ὥσπερ ἡ Μαρία, τὴν ἀγαθὴν
μερίδα, θέλουσιν ἵνα ἐγκαταλείψωσι τὸν
κόσμον, καὶ ὅλως δι' ὅλου ἀφιερωθῶσιν εἰς
τὸν θεόν· τότε οὖν οἱ γονεῖς γίνονται δαί-
μονες· στεναγμοί, ἐλσεινολογήματα, δά-
κρυα, ἐνίοτε καὶ δολιότητες, καὶ φοβερι-
σμοί, καὶ βίαι, καὶ ἐμπόδια, ὅσα δύνασαι νὰ

στοχασθῆς· ἔπειτα νικήσαντες τὴν κακὴν νίκην, μηδόλως λογιζόμενοι τὴν ἁμαρτίαν, ἣν ἔπραξαν, χαίρουσι καὶ ἀγάλλονται. Ἄλλοτε μὲν οἱ συγγενεῖς, ἄλλοτε δὲ οἱ φίλοι, ἄλλοτε οἱ γείτονες, ἐνίοτε καὶ αὐτοὶ οἱ ἐκκλησιαστικοὶ ἢ διὰ συμβουλῆς, ἢ διὰ κολακείας, ἢ διὰ φοβερismῶν, ἢ δι' ἄλλων παντοίων τρόπων φιμοῦσι τὸν βουὺν τὸν ἀλοῶντα, ἡγουν πλέκουσιν ἐμπόδια εἰς τὸν ἐργαζόμενον τὰ καλὰ ἔργα.

Πανάθλιε ἄνθρωπε, πῶς οὐ φρίττεις ταῦτα πράττων; Εἰς τοὺς κοσμικοὺς ἀγῶνας, ὅστις μὲν νικήσῃ, ἔχει κέρδος· ὅστις δὲ νικηθῇ, ἔχει ζημίαν· σὺ δὲ εἰς τὸν τοιοῦτον σατανικὸν ἀγῶνά σου, κἂν τε νικηθῆς, κἂν τε νικήσῃς, μένεις ζημιωμένος· μάλιστα, ὅταν νικήσῃς, τότε βλάπτεσαι περισσότερον· διότι, ἐὰν μὲν νικηθῇς ὑπὸ τῆς ἀνδρείας καὶ καρτερότητος τοῦ ἐργαζομένου τὴν ἀρετὴν, καὶ οὐδὲν κατορθώσωσι τὰ ἐμπόδιά σου, ἁμαρτάνεις, ὡς θελήσας καὶ ἐπιχειρήσας πράξει τοιοῦτον θεοστυγὲς ἔργον· ἐὰν δὲ νικήσῃς, τουτέστι καταπείσῃς τὸν ἄνθρωπον, καὶ ἐμποδίσῃς αὐτὸν ἀπὸ τῆς ἀρετῆς, τότε οὐ μόνον σὺ ἁμαρτάνεις, ἀλλὰ καὶ αὐτός, ὡς καταλιπὼν τὴν ἀρετὴν διὰ τῆς προτροπῆς σου· ὅθεν ἔχεις διπλὴν τὴν ἁμαρτίαν. Οὐδὲ ὁ Ἑλύμας ἐνίκησεν, οὐδὲ ὁ Πέτρος, διότι ὁ μὲν ἀνθύπατος, μὴ πεισθεὶς εἰς τὰς τοῦ Ἑλύμα συμβουλίας, ἐπίστευσεν εἰς τὸ κήρυγμα τοῦ Παύλου· ὁ δὲ Ἰησοῦς, μὴ πεισθεὶς εἰς τὰ ἐπιτίμια τοῦ Πέτρου, παρέδωκεν ἑαυτὸν εἰς τὸ πάθος καὶ τὸν θάνατον· καὶ ὁ Ἑλύμας, λέγω, καὶ ὁ Πέτρος ἐνίκηθησαν, καὶ οὐδὲν κατώρθωσαν· καὶ ὁ

μῶς τὸν μὲν Ἑλύμαν ὠνόμασεν ὁ Παῦλος υἱὸν τοῦ διαδόλου, τὸν δὲ Πέτρον ὁ Ἰησοῦς σατανᾶν. Ὅταν δὲ σὺ νικᾷς, καὶ πείθῃς τὸν ἄνθρωπον ἵνα ἐγκαταλείψῃ τὴν ἀρετὴν, τότε ποῖόν σοι πρέπει ὄνομα; καὶ ποῖον ἄλλο μᾶλλον μισητὸν καὶ ἀποτρόπαιον τοῦ ὀνόματος τοῦ διαδόλου, καὶ τοῦ σατανᾶ;

Μανθάνομεν δεύτερον ἐκ τῶν αὐτῶν λόγων τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ τὸ πῶς νὰ νικῶμεν τοὺς πειράζοντας καὶ θέλοντας διαστρέψαι ἡμᾶς ἀπὸ τῆς ἐργασίας τῶν καλῶν ἔργων. Ὅταν, στοχαζόμενος, ὅτι, ἐὰν μὴ συγχωρήσῃς τὸν ἐχθρόν σου, οὐδὲ ὁ θεὸς συγχωρεῖ τὰς ἁμαρτίας σου, ἀποφασίζῃς ἵνα εἰρηνεύσῃς καὶ φιλιωθῇς μετ' αὐτοῦ· τοῦτο δὲ μαθὼν ὁ φίλος σου, ἔρχεται πρὸς σέ, καὶ ἄρχεται εὐθὺς τὰ ἐπιτίμια, λέγων, ἰλεῶς σοι, φίλε μου, ἐλέησον τὸν ἑαυτόν σου, τὴν τιμὴν σου, τὸν οἶκόν σου· οὐ μὴ ἔσται σοι τοῦτο, μὴ πράξης τοιοῦτον πρᾶγμα, διότι γίνεσαι ὄνειδος τῶν ἀνθρώπων· ἐὰν μὴ ἐκδικηθῇς τὸν ἐχθρόν σου, ἀφανίζεσαι, διότι πάντες ἔπειτα καὶ καταφρονοῦσί σε εὐκολα, καὶ ἀδικοῦσί σε χωρὶς συστολῆς· τότε διδάσκει σε ὁ θεὸς σου, πῶς πρέπει νὰ ἀπαντήσῃς εἰς τὰ λόγια τοῦ φίλου σου· αὐτὸς τότε οὐκ ἔστι φίλος σου, ἀλλ' ἐχθρὸς τῆς ψυχῆς σου· αὐτὸς τότε οὐ φρονεῖ τὰ τοῦ θεοῦ, ἀλλὰ τὰ τῶν ἀνθρώπων· αὐτὸς τότε ἐστὶ τὸ σκάνδαλόν σου· τότε αὐτὸς γίνεται σατανᾶς· διὰ τοῦτο σὺ μὲν μηδόλως ὑπακούσῃς αὐτῷ, ἀλλὰ μένε στερεὸς εἰς τοῦ θεοῦ τὸ ἔργον, καὶ συγχώρησον τὸν ἐχθρόν σου· πρὸς ἐκείνον δὲ εἶπε ὅσα εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς

Ματ. 16, 23. τὸν φίλον αὐτοῦ, τὸν Πέτρον, « Ὑπαγε » ὀπίσω μου, σατανᾶ, σκάνδαλόν μου εἶ. » ὅτι οὐ φρονεῖς τὰ τοῦ θεοῦ, ἀλλὰ τὰ τῶν » ἀνθρώπων ». Σὺ μὲν ἄρχεσαι μετὰ προθυμίας τὴν τεσσαρακοστὴν ἢ τὰς ἄλλας νηστείας, ἡ δὲ γυνή σου, ἡ ὁ ἀδελφός σου, ἡ ἄλλος συγγενής σου καὶ οἰκιακός γίνονται σοι κακοὶ σύμβουλοι· μή, λέγουσι, μὴ νηστεύῃς τόσον πολλά, διότι ἀδυνατεῖς καὶ φθείρεις τὴν ὑγείαν σου· φάγε· τῶν ἀσκητῶν ἐστὶ χρέος ἡ τοσοῦτον σκληρὰ νηστεία· σὺ δὲ τότε ἐνθυμήθητι, ὅτι αὐτοὶ κατὰ τὸν λόγον τοῦ Κυρίου εἰσὶ τὸ σκάνδαλόν σου, καὶ ὅτι αὐτοὶ οὐ φρονοῦσι τὰ τοῦ θεοῦ, ἀλλὰ τὰ τῆς κοιλίας· εἶπε πρὸς αὐτοὺς τὸ « Ὑπαγε ὀπίσω μου, σατανᾶ »· μὴ ὑπακούσῃς τῆς συμβουλῆς αὐτῶν· οἱ τοιοῦτοι συγγενεῖς, οἱ ἐμπόδιοι τῶν καλῶν ἔργων, εἰσὶν ὁ ὀφθαλμός ὁ δεξιός καὶ ἡ χεὶρ ἡ δεξιὰ, περὶ τῶν ὁποίων εἶπεν ὁ θεάνθρωπος, « Εἰ δὲ ὁ ὀφθαλμός σου ὁ δεξιός σκανδαλίζει σε, ἔξελε αὐτόν, καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ· » καὶ εἰ ἡ δεξιὰ σου χεὶρ σκανδαλίζει σε, » ἔκκοψον αὐτήν, καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ »· οὗτοι εἰσιν ἐκεῖνοι οἱ οἰκιακοί, περὶ τῶν ὁποίων εἶπεν ὁ σωτὴρ ἡμῶν, « Καὶ ἔχθροί » τοῦ ἀνθρώπου οἱ οἰκιακοὶ αὐτοῦ ».

Καὶ οἱ φίλοι, καὶ οἱ οἰκιακοί, καὶ πάσης τάξεως καὶ καταστάσεως ἄνθρωπος, ὅταν ἐμποδίζωσιν ἡμᾶς ἀπὸ τῆς ἐργασίας τῶν ἐντολῶν τοῦ θεοῦ, τότε εἰσὶν ἐχθροί, τότε γίνονται ὄργανα τοῦ σατανᾶ· ὅθεν οὐδόλως πρέπει νὰ ἀκούωμεν αὐτοὺς, ἀλλὰ, μένοντες στερεοὶ καὶ ἀκλόνητοι, νὰ ἀπορρίπτω-

μεν τοὺς πειρασμοὺς αὐτῶν καὶ τὰ σκάνδαλα.

Πόσον ἐπείραξαν τὸν καρτερικώτατον Ἰωῶ οἱ φίλοι αὐτοῦ; ὅμως αὐτὸς ἔμεινεν ἀκλόνητος ἐπάνω εἰς τὴν πέτραν τῆς ὑπομονῆς· πόσον ἐπείραξεν αὐτόν ἡ γυνή αὐτοῦ, ὄνειδίζουσα αὐτόν, καὶ προσκλαιομένη τὰς συμφοράς, καὶ ἐλεεινολογοῦσα τὴν ἀθλίαν αὐτῆς κατάστασιν, τελευταῖον δὲ καὶ εἰς βλασφημίαν αὐτόν προτρέψασα; « Ἀλλ' εἰ- » πον, ἔλεγε πρὸς αὐτόν, τι ῥῆμα εἰς Κύ- » ριον, καὶ τελεύτα », ἤγουν βλασφήμησε, ἵνα τελειώσῃς τὴν ζωὴν σου· αὐτὸς δέ, ὡς ἀδάμας ἄκαμπτos εἰς τοὺς πειρασμοὺς αὐ- » τῆς, ἔλεγεν πρὸς αὐτήν· ἐλάλησας, ὡς γυνὴ ἄφρων καὶ μωρά· « Ὡσπερ μία τῶν ἀφρό- » νων γυναικῶν ἐλάλησας· εἰ τὰ ἀγαθὰ » ἐδεξάμεθα ἐκ χειρὸς Κυρίου, τὰ κακὰ » οὐχ ὑποίσομεν; » Ὅσον περισσότερον πειράζουσιν ἡμᾶς οἱ κακότροποι ἄνθρωποι, τόσον περισσότεροι πλέκονται οἱ τῆς ἀρετῆς ἡμῶν στέφανοι· διὰ τοῦτο ὅσον περισσότερον σπουδάζουσιν οἱ ὑπηρέται τοῦ σατανᾶ, ἵνα ἐμποδίσωσιν ἡμᾶς ἀπὸ τῶν καλῶν ἔργων, τόσον περισσότερον ἡμεῖς πρέπει νὰ ἐπιμένωμεν εἰς τὴν ἐργασίαν τῆς ἀρετῆς, τοῦ σημερινοῦ εὐαγγελίου τὸν γενναῖον τυφλὸν μιμούμενοι, ὅστις, ὅσον περισσότερον ἐπετιμᾶτο ὑπὸ τῶν προαγόντων, τοσοῦτον περισσότερον ἔκραζε τὸ « Υἱὲ Δαβὶδ, ἐλέησόν με· καὶ οἱ προάγοντες » ἐπετίμων αὐτῷ ἵνα σιωπήσῃ· αὐτὸς δὲ » πολλῷ μᾶλλον ἔκραζεν· Ὑἱὲ Δαβὶδ, ἐλέη- » σόν με ».

αὐτ. 5,
29, 30.

Ματ. 10,
39.

Λουκ. 18,
18, 29.